

TÚSLA

An Ghníomhaireacht um
Leanaí agus an Teaghlach
Child and Family Agency

Treoir Náisiúnta um Thús Áite do leanaí 2011 Cur i láthair

An Ghníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach

Na Seirbhísí a chuirtear ar fáil:

- Seirbhísí Leas agus Cosaint Leanaí, seirbhísí tacaíochta teaghlaigh ina measc
- Cúraimí Gníomhaireachta Tacaíochta Teaghlaigh
- Seirbhísí Leasa oideachasúla
- Seirbhísí cigireachta réamhscoile
- Seirbhísí foréigin baile, gnéasúil agus inscnebhunaithe

Aidhm an Chur i láthair

- Sábháilteacht agus leas leanaí a chothú.
- Léargas a thabhairt ar Treoir Náisiúnta, Tús Áite do leanaí um chosaint agus leas Leanaí 2011 & *An Lámhleabhar Cleachtais um Chosaint agus Leas Leanaí 2011.*

An Comhthéacs á Shuíomhú

- Fiosrúcháin faoi drochúsáid leanaí
- Prionsabail an deachleachtais
- Reachtaíocht
- Polasaí & Cleachtais

Na Príomh Phrionsabail

Deachleachtais i gCosaint agus Leas Leanaí

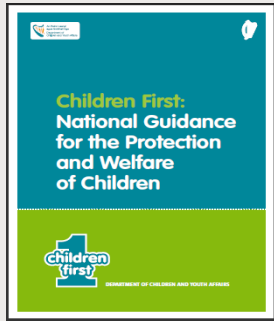
- Leas na leanaí an-tábhachtach -leanbhlárnaithe
- Leanaí: an cheart go gcloisfí iad, go n-éistfí leo agus go nglacfaí i ndairíre leo.
- Tuismitheoirí/cúramóirí: ceart urraim agus comhairliúcháin
- Ba chóir go mbeadh idirghabháil luath agus tacaíocht teaghlaigh ar fáil
- ba chóir **inscne, reiligiún, cultúr agus céim forbartha an linbh** a chur san áireamh nuair a bhíonn gníomh cosantach á dhéanamh .
- **Ba chóir tionchar an duine fásta ar iompar an bpáiste a chur san áireamh** nuair a bhíonn siad ag gníomhú ar mhaithe leis an leanbh

(*Tús Áite do Leanaí 1.1. (athleagan)*)

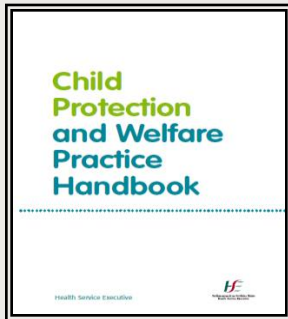
An Reachtaíocht

- An tAcht um Chúram Leanaí, 1991
- An tAcht um Chosaintí do Dhaoine a Thuairisceoidh Drochúsáid Páistí 1998
- Acht na Leanaí 2001
- An tAcht um Chúram Leanaí 2001
- An tAcht um Dhlí Choiriúil 2006 – ag cur daoine i gcontúirt go meargánta
- An tAcht um Dhlí Choiriúil (ag siarchoinneál eolais maidir le coireanna in aghaidh Leanaí agus Daoine Leochaileacha) 2012
- An tAcht um Shaorála Faisnéise 2014 agus na hAchtanna um Chosaint Sonraí 1988 & 2003
- An tAcht um an mBiúró Náisiúnta Grinnfhiosrúcháin 2012 (níl i bhfeidhm fós)
- An Bille um Thús Áite do leanaí 2014

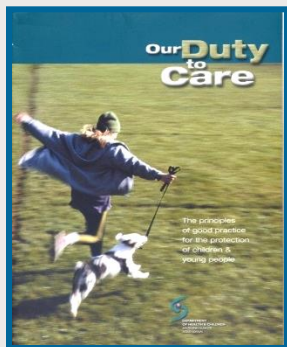
An Comhthéacs Polasaí

- An Treoir Náisiúnta, Tús Áite do Leanaí um Chosaint agus leas Leanaí 2011

- An Lámhleabhar Cleachtais um Chosaint agus Leas Leanaí 2011

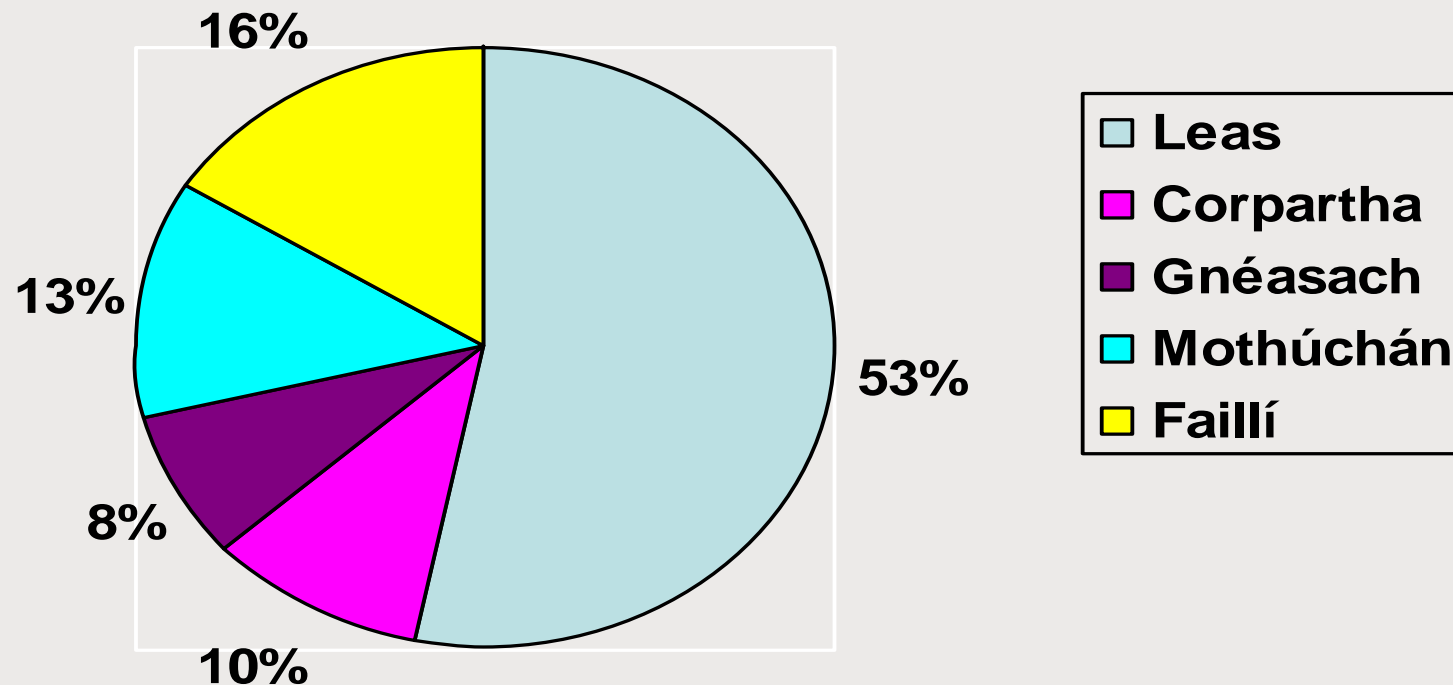
- Ár nDualgas Cúraim 2002
- Polasaí um chosaint leanaí i d'eagraíocht féin

An Drochúsáid agus Ábhar Imní á n-Aithint

- Ábhar imní faoi leas leanaí
- Cineálacha Drochúsáide Leanaí
- Tosca Riosca
- Leochaileacht bhreise

Céatadán na gCásanna a Tuairiscíodh Chuig FnaSS 2013

(Tuairisc Gníomhaíochta na Feidhmíochta Náisiúnta)

Ábhar Imní Faoi Leas Leanaí

Fadhb a bhíonn ag leanbh go díreach, nó ag teaghlach an linbh, agus gur léir go bhfuil tionchar diúltach aige ar leas nó ar fhorbairt an linbh agus gur gá measúnú a dhéanamh agus cúnamh a thabhairt dá bharr

An Lámhleabhar Chleachtais um Chosaint agus Leas Leanaí, Mír 1.3)

Cineálacha Drochúsáide Leanaí

- Faillí
- Drochúsáid mhothúchánach
- Drochúsáid Chorpartha
- Drochúsáid Ghnéasach

Faillí

Is féidir faillí a mhíniú i dtéarmaí easnaimh, nuair a fhulaingíonn leanaí díobháil nó lagú suntasach forbartha trí bhia, éadach, teas, sláinteachas, spreagadh intleachtúil, maoirsiú, sábháilteacht nó cúram leighis a cheilt orthu, nó nuair nach mbíonn ceangal acu le daoine fásta nó gean ag daoine fásta orthu.”

Tús Áite do Leanaí **Mír 2.2.1.**

Tairseach na díobhála suntasaí

Sroichtear tairseach na díobhála suntasaí nuair a dhéantar an oiread sin faillí ar riachtanais an linbh, go mbíonn fíor-drochthionchar aige ar leas agus/nó ar fhorbairt an linbh.

Drochúsáid Mhothúchánac

“Aimsítear drochúsáid mhothúchánach go hiondúil sa chaidreamh idir tuismitheoir nó cúramóir agus leanbh seachas in eachtra amháin nó i bpatrún eachtraí. Tarlaíonn sé nuair nach sásaítear riachtanas forbartha an linbh maidir le gean, faomhadh, comhsheasmhacht agus slándáil..”

Tús Áite do Leanaí, Mír 2.3.1

Tairseach na díobhála suntasaí

‘Sroichtear tairseach na díobhála suntasaí nuair atá idirghníomhaíochtaí mí-úsáideacha ceannasach agus iad mar thréith den chaidreamh idir an leanbh agus an tuismitheoir/cúramóir.’

Tús Áite do Leanaí Mír, 2.2.4

Drochúsáid Chorphartha

“Is éard atá i ndrochúsáid chorphartha linbh ná iompar a bhfuil dochar fisiceach iarbhír nó féideartha ag baint leis de thoradh idirghníomhaíochta, nó easpa idirghníomhaíochta, atá go réasúnta faoi smacht tuismitheora nó duine i bpost freagrachta, cumhachta, nó iontaobhais ”

Tús Áite do Leanaí Mír 2.4.1

Drochúsáid Ghnéasach

“Tarlaíonn drochúsáid ghnéasach nuair a bhaineann duine eile úsáid as leanbh dá s(h)ásamh nó dá f(h)loscadh gnéasach féin, nó ar mhaithe le sásamh nó floscadh gnéasach daoine eile.’

Tús Áite do Leanaí, Mír 2.5.1

Na Tosca Riosca i gCosaint Leanaí

I measc na dtosca riosca aitheanta tá:

- **Aois an linbh**
- **Foréigean Teaghlaigh/Gnéasach**
- **Sláinte mheabhrach na dtuismitheoirí**
- **Tuismitheoirí ag baint drochúsáide as substaintí**

(An Lámhleabhar Chleachtais um chosaint agus leas
Leanaí 3.2)

Leanaí a Bhfuil Leochaileacht Bhreise ag Baint Leo

- Leanaí in ionaid chónaithe
- Leanaí i gcúram an Stáit – foster care, relative care and residential care
- Leanaí gan dídean
- Leanaí le míchumas
- Leanaí scartha agus lucht cuairte dídean
- Leanaí gáinneálaithe

(Tús Áite do Leanaí, Mír 8.1)

Bunús Maidir le Hábhair Imní a Thuairisciú agus Nós Imeachta Tuairiscithe Caighdeánach

Ba chóir Túsla a chur ar an eolas i gcónaí nuair atá ábhar réasúnta imní ag duine gur tugadh drochúsáid do leanbh, nó go bhfuil drochúsáid á tabhairt dó nó di, nó go bhfuil an baol ann go dtabharfar.

Ba cheart go mbeadh bonn fianaise ann faoin ábhar imní maidir le cosaint leanaí a thugann le fios go bhféadfadh drochúsáid a bheith á tabhairt nó faillí á déanamh (Tús Áite do 2011, 3.2. ,

Cúiseanna Réasúnacha don Imní

- Gortú nó iompar atá comhsheasmhach le drochúsáid agus míniú neamhchiontach araon ach má bhíonn táscairí comhthacaíoch ann a thacaíonn leis an imní, d'fhéadfadh sé a bheith ina chás drochúsáide.
- Léiriú comhsheasmhach, ar feadh tréimhse ama, go bhfuil leanbh ag fulaingt fhaillí mothúchánach nó corpartha.
- Admháil nó léiriú ó dhuine éigean faoi dhrochúsáid líomhnaithe
- Sain -léiriú ó leanbh gur fhulaing sé/sí drochúsáid.
- Cuntas ó dhuine go bhfaca sé / sí drochúsáid á dhéanamh ar leanbh.
- Fianaise, ar nós tinneas, gortú nó iompar comhsheasmhach le drochúsáid agus nach bhféadfadh sé tarlú ar aon bhealach eile.

An Lámhleabhar Cleachtais um chosaint agus leas leanaí, Mír 2.2

An Duine Teagmhála Ainmnithe

An duine

- Ball sinsearach foirne/ oibrí deonach
- Cur amach ar an mbealach a n-oibríonn an eagraíocht
- Scileanna Éisteachta agus Cumarsáide
- Tuiscint ar an drochúsáid
- Ar fáil

Ról

- Eolas agus comhairle a thabhairt
- Eolas faoi imní maidir le cosaint leanaí a bhailiú agus a mheas
- É a phlé go neamhfhoirmeáilte le TúsLá
- Atreorú foirmiúil a dhéanamh- tuairisc chaighdeánach
- Na taifid rúnda a lámhseáil
- Na tuismitheoirí/na cúramóirí a chur ar an eolas

Na Cleachtais Tuairiscithe

Foireann/ Oibrí deonach

An Bainisteoir/AN DUINE TEAGMHÁLA AINMNITHE

Oibrí Sóisialta

Do chomhairliúcháin neamhfhoirmeáilte nó chun tuairisc chaighdeánach a dhéanamh

nó

An Garda Síochána

Má tá an páiste i gcontúirt láithreach agus nach féidir teacht ar an oibrí sóisialta

Ag Coimeád Taifead

Tá coimeád taifead fíor-thábhachtach sa réimse oibre seo. Mura ndéantar taifid chruinne a choinneáil, d'fhéadfaí bac mór a chur ar an gcumas atá ann leanaí leochaileacha a chosaint. Tá sé riachtanach go gcoinneodh gairmithe taifid reatha de na hábhair imní thuairiscithe ar fad in áit shábháilte. Ba chóir go gcuimseofaí sonraí teagmhála, comhairliúcháin agus bearta ar bith ar glacadh leo .

(Tús Áite do Leanaí, 5.21)

Rúndacht

- Is ar bhonn riachtanais ba chóir faisnéis a roinnt
- Ní féidir aon ghealltanais a thabhairt maidir le rúndacht
- Ní sárú rúndachta ná sárú ar chosaint sonraí é faisnéis a thabhairt do ghníomhaireachtaí reachtúla ar mhaithe le leanbh a chosaint.
- Ba chóir go mbeadh beartas i scríbhinn ag gach eagraíocht maidir leis.

(*Tús Áite do Leanaí*, 3.9)

Ról Maidir le Labhairt le Tuismitheoirí

‘Ba chóir do gach gairmí a bhfuil amhras air nó uirthi faoi dhrochúsáid leanaí a insint do na tuismitheoirí nó do na cúramóirí má tá tuairisc le seoladh chuig Túsla nó chuig an nGarda Síochána, mura gcuirfear an leanbh i mbaol de bharr é sin a dhéanamh.’

Tús Áite do Leanaí, Mír 3.2.9

Daoine Fásta ag Nochtadh Fásinéise atá ag Dul Siar Píosa Fada

- Tá sé riachtanach a fháil amach cibé an bhfuil aon bhaol ann faoi láthair d'aon leanbh a d'fhéadfadh a bheith i dteagmháil leis an droch-úsáideoir líomhnaithe a luaitear i nochtadh den sórt sin.
- Déan an t-eolas a thaifead.
- Lean nós tuairiscithe um chosaint agus leas leanaí d'eagraíocht

Comhoibriú Idirghníomhaireachta

- cinntíonn sé go dtugtar freagra cuimsitheach
- Scileanna agus acmhainní cruinnithe le chéile
- cinntíonn sé nach mbíonn aon bhearna i bhfreagra na seirbhíse go mór mór i gcásanna ina bhféadfadh faisnéis fanacht faoi cheilt
- tugann gairmithe tacaíocht dá chéile i gcásanna casta

(Tús Áite do Leanaí, Mír, 4.3.1)

Eagraíochtaí a Oibríonn le Leanaí agus le Teaghlaigh

- Dualgas agus freagracht chorparáideach na leanaí atá faoi do chúrama chosaint.
- An dualgas an cúram is fearr a féidir a chur ar fáil chun a leas a chothú agus iad a chosaint ó dhrochúsáid

Freagrachtaí na n-Eagraíochtaí

- Leas ginearálta, sláinte forbairt agus sábháilteacht leanaí a chothú;
- daoine a chur ar an eolas faoin gcontúirt a d'fhéadfadh a bheith ann do shábháilteacht agus leas leanaí;
- Ullmhaigh polasaí páirtnéarachta agus comhoibrithe leis na tuismitheoirí, agus polasaí éisteachta leis na leanaí

Nósanna, Cleachtais agus Polasaí um Chosaint agus Leas Leanaí

- Ráiteas polasaí um chosaint leanaí
- Sainmhínithe na drochúsáide
- Nósmhaireacht tuairiscithe – TA
- Ráiteas rúndachta
- Ag coinneáil taifid
- Cleachtais shábháilte earcaíochta & bainistíochta
- Ag tógáil na dtuismitheoirí agus na leanaí ar bord agus ag roinnt eolais
- Cleachtas gearán d'oibrithe, tuismitheoirí agus leanaí
- Cód Iompraíochta d'oibrithe
- Cleachtas maidir le líomhaintí in aghaidh oibrithe a láimhseáil
- Turais Lae
- Cleachtas Timpistí/Eachtraí

Tuilleadh Eolais

- **An Treoir Náisiúnta, Tús Áite do Leanaí um Chosaint agus leas Leanaí 2011**
- *Ár nDualgas Cúraim 2002*
- **Lámhleabhar Chleachtais um Chúram agus Leas Leanaí 2011**
- **Foirm Thuairiscithe Chaighdeánach Túsla**
- **Tá Comhairle, Treoir agus Tacaíocht ar fáil ag**

www.tusla.ie

Seirbhís Náisiúnta Comhairleoireachta do Dhaoine Fásta

- **Seirbhís Náisiúnta Comhairleoireachta do Dhaoine Fásta :**
1800 235 234 (uaireanta oifige) agus www.hse-ncs.ie
- **CONNECT:**
1800 477 477 (Céad. – Domh. 6in – 10in)

Do aon duine os cionn 18 a d'fhulaing drochúsáid mar leanbh

Go raibh maith agaibh